Enheten för Europeiska unionen

Kommenterad dagordning för rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser den 13 oktober 2008

ALLMÄNNA RÅDET, 13 oktober 2008

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

2. Godkännande av A-punkterna

3. Resolutioner, synpunkter och beslut antagna av Europaparlamentet
Dagordningspunkten är en standardpunkt för anmälan av beslut m.m. från Europaparlamentets sessioner. Punkten avser sammanträdesperioden 1-4 samt 22-25 september 2008.

4. Förberedelser för Europeiska rådet 15 – 16 oktober 2008
Diskussions- och beslutspunkt.

Allmänna rådet kommer att fastställa preliminära slutsatser inför Europeiska rådets möte den 15-16 oktober.

De preliminära slutsatserna inför ER kommer att innehålla följande element:

a) Den ekonomiska och finansiella situationen
b) Lissabonfördraget
c) Migrationspakten
d) Energi- och klimatpaketet
e) Energiförsörjningstrygghet
f) Volatiliteten i livsmedels- och oljepriser
g) Uppföljning av ER den 1 september 2008

a) Den finansiella och ekonomiska situationen

Det finansiella läget

En allvarlig krissituation råder i det internationella finansiella systemet. Europeiska rådet förväntas ge uttryck för unionens och medlemsstaternas beslutsamhet att upprätthålla funktionen i det europeiska finansiella systemet och att ha ett gemensamt europeiskt förhållningssätt till de problem som uppstår. Förtroendet på marknaderna måste återställas, i första hand genom ökad genomlysning. Vidare betonas betydelsen av det pågående arbetet enligt de färdplaner för finansiell stabilitet och tillsyn som Europeiska rådet uttryckte sitt stöd för i december 2007. Europeiska rådet föreslås ge uttryck för en vilja att föra fram ett europeiskt förhållningssätt på internationell nivå i

lämpligt forum. Även behovet av att identifiera åtgärder som bör vidtas för att motverka krisens påverkan på den europeiska tillväxten poängteras.

Det ekonomiska läget

På Ekofinrådets möte den 7 oktober ska slutsatser antas om en samordnad respons på konjunkturnedgången, om EMU 10 och om höga löner i näringslivet. Även dessa ska ligga till grund för slutsatserna på Europeiska rådet även om det i dagsläget är oklart exakt hur.

i. Samordnad EU respons på konjunkturnedgången

Ekofinslutsatserna om samordnad respons innehåller förslag om hur EU kan agera för att motverka konjunkturnedgången. Förslaget tar upp makro-, finansiella marknads- och växelkursfrågor. På makronivå handlar det om att säkerställa hållbar tillväxt, när det gäller finansiella marknader så ligger fokus på att återställa förtroendet, och vad gäller växelkursen så vill man verka för att förutsättningarna är så gynnsamma som möjligt för en god och stabil utveckling. För att kunna uppnå detta kan länderna vidta de åtgärder som de anser behövs, givet att de håller sig till de befintliga regelverken på samtliga områden. Till exempel måste finanspolitiken vara i linje med stabilitets- och tillväxtpakten.

ii. EMU 10 år

Ekofinrådet ska vidare anta slutsatser rörande det eventuella behovet av en bredare övervakning och samordning av den ekonomiska politiken i EU, och speciellt i euroområdet. Utkastet till slutsatser betonar också vikten av strukturella reformer för att öka motståndskraften mot ekonomiska störningar.

- Stabilitets- och tillväxtpakten ska tillämpas fullt ut. Bedömningen av konjunktursvängningarnas budgeteffekter behöver förbättras.
- Makroekonomisk övervakning och samordning bör breddas till att enbart även andra delar av makroekonomin än finanspolitiken. Konkurrenskraftsaspekter bör bevakas bättre särskilt för euroländerna.
- Strukturella reformer är viktiga för samtliga MS med speciellt för euroländerna.

iii. Executive pay

Ytterligare en aspekt har lagts till dokumentet gällande löner och belöningssystem för beslutsfattare i näringslivet. Förslaget att diskutera chefslöner lades första gången fram av den nederländske finansministern under ett Eurogruppsmöte i november 2007. Förutom det ökande gapet mellan chefslöner och vanliga arbetares lön kritiseras lönesystemens alltför svaga koppling till företagens långsiktiga utveckling, något som blivit särskilt tydligt under finanskrisen.

b) Lissabonfördraget

Irlands premiärminister väntas presentera en analys av läget i den irländska behandlingen av Lissabonfördraget. Frågan tas upp som en uppföljning av ER:s möte

den 16 juni i år och med anledning av folkomröstningen i Irland den 12 juni 2008 där Lissabonfördraget inte kunde antas.

c) Migrationspakten

Den europeiska pakten för invandring och asyl är en politisk överenskommelse som spänner över fem områden (laglig invandring och integration, olaglig invandring och återvändande, gränskontroll, asyl, partnerskap med tredjeländer och migration och utveckling). Pakten är en del av harmoniseringsprocessen på migrationsområdet och ett av huvudnumren under FR08. Avsikten med pakten är att ge kraft åt harmoniseringsprocessen genom att enas kring de viktigaste huvudprinciperna för samarbetet. Dessutom önskar man sända en viktig politisk signal till ursprungsländer och allmänheten i EU om att unionen står enad i asyl- och migrationsfrågorna och prioriterar gemensamma lösningar inför framtida utmaningar. Den europeiska pakten för invandring och asyl utgör en grund för post-Haag-programmet som kommer att slutförhandlas och antas under SE09 (”Stockholmsprogrammet”).

Den europeiska pakten för invandring och asyl antogs i sin helhet vid RIF 25 september. Vid ER 15-16 oktober antas den i form av ett par mer allmänt hållna paragrafer (texten i sin helhet ligger som en bilaga till rådsslutsatserna).

d) Energi- och klimatpaketet

Förhandlingar om klimat- och energipaketet pågår intensivt. Ambitionen är fortsatt en överenskommelse med Europaparlamentet i första läsning. Förhandlingarna om koldioxidlagring (CCS) är förhållandevis okontroversiella och det finns goda förutsättningar att nå en första läsningsöverenskommelse på den kanten. Europeiska rådet väntas diskutera frågorna om läckage, öronmärkning av auktioneringsintäkter och fördelning av ansvar.

i. Koldioxidläckage

Detta är alltjämt en mycket central fråga som rör dels identifiering av branscher och delbranscher som riskerar läckage och dels att föreslå motåtgärder för att motverka läckage.

ii. Auktionering

Fördelning av auktionerbara utsläppsrätter bland medlemsstaterna fortfarande central fråga. Nya MS vill ha ytterligare utjämning baserad på redan vidtagna åtgärder sedan 1990. Några gamla MS med hög fossilandel i energisektorn villa att industrins utsläpp inte ska räknas som bas för fördelning av auktioneringsrätterna.

Användning av auktionsintäkterna kommer vara mycket central fråga gentemot Europaparlamentet. KOM:s nuvarande förslag är inte en bindande öronmärkning utan en rekommendation ,som uppfattats som bindande av många MS. Europaparlamentet önskar en starkare skrivning om öronmärkning och att större andel av intäkterna binds till särskilda ändamål. Denna fråga förväntas behandlas på Europeiska rådet, eventuellt i form av en deklaration från EU att man tänker bidra till finansiering.

iii. Flexibilitet

Inom den icke-handlande sektorn har det efterfrågats flexibilitet för medlemsstaterna att nå sina mål. Detaljerna för detta är fortfarande under förhandling. Brett stöd finns för idéerna bakom det svenska förslaget men med vissa ändringar.

iv. CDM/JI

Kvalitetsaspekter: KOM:s ursprungliga förslag om att endast tillåta projekt som alla medlemsstater accepterade i ETS under 2008-2012 har i princip fått unison kritik från rådet.

Kvantitetsaspekter: Det råder stor enighet om vikten av att EU deltar i en global växthusgasmarknad. Flera gamla och några nya medlemsstater kräver större utrymme för CDM, mot bakgrund av behovet av kostnadseffektivitet och att mildra negativa effekter på EU:s konkurrenskraft.

e) Energiförsörjningstrygghet

EU:s energipolitik vilar på tre pelare; konkurrenskraft, försörjningstrygghet samt miljömässig hållbarhet. Försörjningstrygghet och utveckling av en gemensam extern energipolitik har kommit att bli en alltmer uppmärksammat. Framförallt har nya MS, som ofta befinner sig i ensidiga beroenden av instabila energileverantörer, alternativt isolerade från det europeiska nätet, drivit på för utveckling av försörjningstrygghetsbenet i EU:s energipolitik.

Inför att nästa s.k. Energihandlingsplan ska beslutas 2010, kommer kommissionen inom kort att presentera en andra s.k. Strategisk energiöversyn, som väntas ha försörjningstrygghet som tema. Den första lanserades 2007 och utgjorde grunden för EU:s bindande målsättningar för växthusgasreduktion och andel förnybar energi till 2020. Ordförandeskapet avser att låta Europeiska rådet lämna ett bidrag till kommissionens arbete.

f) Volatiliteten i livsmedels- och oljepriser

Ingen slutsatstext har ännu presenterats.

g) Uppföljning av ER den 1 september 2008

Europeiska rådet beslutade den 1 september att förhandlingarna om ett nytt avtal inte skall återupptas förrän Ryssland efterlevt överenskommelsen om att dra tillbaka sina trupper till de positioner som gällde före den 7 augusti. GAERC den 13 oktober utgör en god möjlighet att stämma av om så har skett. Det är regeringens åsikt att Ryssland idag inte har dragit tillbaka trupperna till dessa positioner.

Förutom Georgien, förväntas diskussionen fokusera på EU :s relationer med Ryssland och den utvärdering som KOM och Rådet ska ta fram inför EU – Rysslandstoppmötet den 14 november i Nice.

Regeringens ståndpunkt
Regeringen stödjer i huvudsak det pågående arbetet för att mildra finanskrisen. Regeringen betonar vikten av ett gemensamt europeiskt förhållningssätt till uppkomna

problem. Regeringen anser att det är särskilt angeläget att stärka genomlysningen av de finansiella marknadsaktörerna och den finansiella sektorns riskhantering. När det gäller tillsynen av de finansiella företagen stödjer regeringen arbetet med att förbättra tillsynen över de gränsöverskridande företagsgrupperna.

Regeringen kan ställa sig bakom slutsatserna om det ekonomiska läget (inklusive EMU 10 år och executive pay), så som dessa ser ut inför Ekofin.

Regeringen stödjer det franska initiativet till den europeiska pakten för invandring och asyl och välkomnar resultatet. Vi har fått god utdelning på våra ansträngningar i förhandlingarna. Pakten präglas av tanken på solidaritet och ömsesidigt ansvar och vikten av att bygga partnerskap med tredje land för att åstadkomma gemensamma och hållbara lösningar. Initiativet tillför politisk energi till asyl- och migrationsområdet, inte minst i arbetet med ett gemensamt europeiskt asylsystem, men också inför EU:s nya femårsprogram för asyl- och migrationsfrågorna är pakten ett viktigt avstamp.

I frågan om behandlingen av energi- och klimatpaketet, anser regeringen att det är angeläget att beakta både direkta och indirekta effekter av koldioxidläckage (elprisuppgång) på branscherna. Vad gäller åtgärder för att motverka läckage fri tilldelning, gränstariffer eller kvotplikt för import samt Sveriges förslag med särskild tillgång till CDM finns förslag att differentiera med avseende på hur stor läckagerisken bedöms. När det gäller fördelningen av auktionerbara utsläppsrätter bland MS anser regeringen att även industrins utsläpp ska räknas med som as för fördelningen av auktionsrätter. Regeringen förordar vidare i första hand att alla projekt som accepteras i FN systemet bör accepteras inom EU i fråga kom kvalitetsaspekter. När det gäller kvantitetsaspekter är det viktigt att mot bakgrund av kostnadseffektivitet och att mildra negativa effekter på EU:s konkurrenskraft att öka utrymmet jämfört med KOM:s förhållandevis restriktiva förslag. Det är viktigt att skillnaden mellan 20%- och 30%- fallen (d.v.s. EU- åtagandet före och efter internationell överenskommelse), ökar incitamenten för omvärlden att delta i en global klimatregim.

Sverige är allmänt positivt till en fördjupad diskussion om energiförsörjningstrygghetsaspekter inom ramen för den andra Strategiska energiöversynen.

Regeringen anser att eventuella åtgärder för att lindra effekterna av det höga oljepriset ska vara i linje med finansministrarnas överenskommelse från Manchester 2005, dvs. kortsiktiga och riktade till de mest utsatta delarna av befolkningen. Regeringen förordar istället en anpassning till ett högre pris bl.a. genom insatser för en effektivare användning av energi och en ökad användning av förnyelsebar energi.

Det är regeringens åsikt att Ryssland idag inte har dragit tillbaka sina trupper till de positioner som gällde före den 7 augusti. I frågan om den utvärdering som KOM och rådet ska ta fram inför EU - Rysslandstoppmötet den 14 november, verkar regeringen för att denna översyn verkligen ska bli noggrann och gå på djupet, vilket Europeiska rådet har slagit fast. Se övrigt under punkt 2 Georgien vid rådet för yttre förbindelser.

RÅDET FÖR YTTRE FÖRBINDELSER, 13 oktober 2008

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

2. Georgien – relationerna med Ryssland
Diskussionspunkt.
God möjlighet att stämma av huruvida Ryssland efterlevt överenskommelsen om att dra tillbaka sina trupper till de positioner som gällde före den 7 augusti. Europeiska rådet beslutade den 1 september att förhandlingarna om ett nytt avtal inte skall återupptas förrän så har skett. Det är regeringens åsikt att Ryssland idag inte har dragit tillbaka trupperna till dessa positioner. Därför anser Sverige för närvarande inte att samtalen om ett nytt avtal med Ryssland ska återupptas på GAERC den 13 oktober.

Förutom Georgien, förväntas diskussionen fokusera på EU:s relationer med Ryssland och den utvärdering som KOM och Rådet ska ta fram inför EU – Rysslandstoppmötet den 14 november i Nice. En fortsatt diskussion om EU:s observatörsmission (EUMM) kan förväntas, bland annat om dess möjlighet att verka på territorium som ej kontrolleras av Tbilisi, d.v.s. buffertzonerna och Sydossetien samt Abchazien. Även en diskussion om uttolkningen av Sarkozy – Medvedjev överenskommelsen från den 8 september kan bli aktuell.

Den 15 oktober äger internationella samtal om Georgien rum i Genève. Tanken är att Genève-samtalen ska äga rum under gemensamt ordförandeskap av EU, FN och OSCE. Den 22 oktober genomförs en internationell stödkonferens för Georgien i Bryssel. Det är viktigt att EU och det internationella samfundet bidrar till Georgiens återuppbyggnad och stabilisering i bred bemärkelse, inklusive stöd till Georgiens fortsatta reformprocess och EU-närmande.

3. Zimbabwe
Diskussions- och beslutspunkt.
Om utvecklingen i Zimbabwe efter det avtal om maktdelning som beslutades mellan ZANU- PF och de två MDC fraktionerna den 15 september. Det innebär bl.a. att Mugabe kvarstår som president och att oppositionsledaren Tsvangirai blir premiärminister. En samlingsregering skall utses vilket ännu inte skett. EU:s rådsslutsatser (GAERC 15/9) betonade att det måste leda till ett omedelbart slut på våldet, till nödvändiga reformer för demokrati, rättsstat inkluderade respekt för de mänskliga rättigheterna och en förbättrad ekonomisk och social situation i landet.

Nya rådsslutsatser förväntas trycka på vikten av att en regering snabbt utses och också upprepa kravet på nödvändiga reformer.

Regeringen välkomnar nya rådsslutsatser om Zimbabwe. Våldet förefaller ha minskat men samtidigt är den ekonomiska och humanitära situationen fortsatt allvarlig. Det är av största vikt att en fungerade regering snabbt kommer på plats för att inleda arbetet med de omfattande reformer som behövs för demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och för makroekonomisk stabilitet. Avtalet innehåller svaga mekanismer för uppföljning. Det är viktigt att SADC är fortsatt engagerad och att AU och FN stärker sin involvering. Regeringen har beredskap för att öka stödet till Zimbabwe när och om det står klart att en ny zimbabwisk regering på ett trovärdigt sätt leder landet i önskad riktning.

4. Vitryssland
Diskussions- och beslutspunkt.

Diskussion om Vitryssland i ljuset av parlamentsvalen den 28 september. Slutsatser förväntas.

De vitryska parlamentsvalen levde inte upp till internationella normer och standards. Valet bedöms sammantaget inte ha genomförts på ett tydligt bättre sätt än tidigare, även om vissa förbättringar har skett. Sättet på vilket valet genomfördes visar på vikten av att fortsatt stödja demokratiska krafter såsom fri media och det civila samhället, att öka kontakterna med det vitryska folket, och att EU för en dialog med Vitryssland där krav och förväntningar tydliggörs.

GAERC i oktober utgör ett bra tillfälle att diskutera EU-Vitrysslandsrelationen, inte bara i ljuset av valet utan även mot bakgrund av frigivningen av de sista kvarvarande politiska fångarna. Frågan om en eventuell översyn av EU:s restriktiva åtgärder gentemot Vitryssland förväntas komma upp i diskussionen.

Slutsatserna förväntas kommentera valets genomförande, signaler från vitrysk sida om att man tillsammans med internationella samfundet vill arbeta för att åtgärda de brister i valprocessen som konstaterats av ODIHR samt understryka behovet av ökat EU-engagemang gentemot Vitryssland.

5. Uzbekistan
Diskussions-och beslutspunkt.
EU införde sanktioner mot UZ efter Andijan-massakern 2005, i form av vapenembargo och viseringsrestriktioner. Vapenembargot har förlängts årligen och viseringsrestriktionerna likaså, men de senare suspenderades vid halvårsöversynerna i oktober 2007 och april 2008. Sanktionerna fastställs genom en gemensam ståndpunkt som löper ut den 13 november och därför är föremål för översyn.

I EU-kretsen finns idag inte något allmänt stöd för att behålla viseringsrestriktionerna. För att kunna förlänga sanktionerna krävs enhällighet i EU-kretsen. Beträffande vapenembargot är EU-ländernas syn något annorlunda och där finns möjlighet att enas om en förlängning.

Regeringen ser det som fortsatt angeläget att hålla uppe trycket på Uzbekistan att reformera samhället och förbättra situationen för mänskliga rättigheter i landet.

Rådsslutsatser förväntas antas vid GAERC.

I anslutning till mötet

- Samarbetsråd EU-Marocko
I marginalen till GAERC äger det sjunde associeringsrådsmötet mellan EU och Marocko rum. Associeringsavtalet mellan EU och Marocko trädde ikraft den 1 mars 2000 och föreskriver årliga möten i associeringsrådet. Under mötet görs en översyn av förbindelserna där EU:s synpunkter framförs i en deklaration som dessförinnan antagits av GAERC. Ett gemensamt dokument om förstärkt samarbete (statut avancé) mellan EU och Marocko kommer att antas vid mötet i enlighet med beslut vid det sjätte associeringsrådsmötet förra hösten.